

UŞAQLARDA FƏRDİ XÜSUSİYYƏTLƏRİ NƏZƏRƏ ALMAQLA FUTBOL TEXNİKİ FƏNDLƏRİN TƏLİMİNİN TƏDQIQI

dos. A.M. İbrahimli^{1a}, M.O. Kərimov^{1b}

¹Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası

^aarif.ibrahimli@sport.edu.az, orcid.org/0009-0005-3768-9491

^bmahammad.karimov2021@sport.edu.az, orcid.org/0000-0001-5285-2318

Nəşr tarixi

Qəbul edilib: 17 aprel 2023

Dərc olunub: 23 iyun 2023

© 2022 ADBTİA Bütün hüquqlar qorunur

Annotasiya. Müasir futbolda uşaqların texniki hazırlığının təlimi, onun vasitə və metodlarının seçilməsi həmçinin onların metodiki olaraq tətbiq edilməsi daha az tədqiq olunmuş bir sahədir. Erkən yaşlarında futbola həvəs göstərən uşaqların (7-8 yaş) fərdi xüsusiyyətlərinin tədqiq edilməsi və gələcək inkişafalarını elmi-metodiki istiqamətdə fərdi olaraq qurulmasına böyük ühtiyac vardır.

Açar sözlər: *təlim, texniki fəndlər, fərdi xüsusiyyətlər, elmi-metodiki, hazırlıq mərhələsi.*

Futbolçuların ustalıq səviyyəsi, onların ifaqlıq qabiliyyəti, onların peşəkarlıq dərəcəsini topla icra etməkləri texniki fəndlərin dəqiqliyi və sürəti ilə ölçülür. Bunların bünövrəsi və təməli ilk gündən futbola gələn gündən başlayır. Həçdə asan olmayan faqılıq qabilləti topla hərəkətlərin fərararından, yorulmadan həvəslə icrasından başlayır [1.s.423; 3.s.103]. Bu günkü futbol uşaqlar üçün 5-6 yaşdan başlayır. Texniki fəndlərin formalaşmasının əsasında bacarıq və vərdişlər yaranır ki, texniki hazırlıq təlim prosesi vaistəsilə həyata keçirilir. Təlim planlaşdırılmış, sistemli təşkil edilmiş təlim alanlarla aparılan şüurlu fəaliyyətin formalaşmasına zəmin yaradır [2.s.168; 6.s.224]. Təlimin gedişatında uşaqlarda dünyagörmüşün elementləri, gələcək peşəkarlıqların olan vərdişlər, tədris və idman fəaliyyəti, sahib olduğu biliklər, bacarıqlar və vərdişlər yaranır. Bu prosesdə təlim keçənlər (pedaqoq, məşqçi) və təlim olanlar (şagirdlər, tələbə, idmançı) – təlimin subyektləri [4.s.200; 5.s.476]. Prosesdə

çox dəqiq olan iki fəaliyyət növü vardır: öyrətmək və öyrənmək. Öyrətmək – öyrədənlər seçdikləri bilik, bacarıq, vərdişləri, lazımı məlumatları və idarə olunan proseslə öyrənənlərə mənimsətmək üçün seçdikləri fəaliyyətdir. Öyrənmək – öyrənənlərin tədris məlumatları, bilik, bacarıq və vərdişləri mənimsəmək fəaliyyətdir. Təlimin fərqləndirici cəhəti futbolda ondan ibarətdir ki, burada təlim texniki fəndlərin və hərəkəti texnikasının tədrisindən ibarətdir. Çünki futbolda təlim hərəkət fəaliyyətinin və keyfiyyətinin fiziki vaistələrin təkmilləşdirilməsi insanın psixikasına və iradi aləminə təsir etmiş olur. Hərəkət fəaliyyəti – insanın məqsəduyğun olaraq hərəkət fəallığının köməyi ilə hərəkət vərdişlərini, vəzifələrini həyata keçirməkdən ibarətdir.

Futbolda təlimin fənni olaraq texniki fəndləri və hərəkət texnikasını öyrədir ki, uşaqlar futbol oynayaraq yarış müqavimətini oyun texnikasının tətbiqini və taktiki fəaliyyətin formalarını icra edə bilsin.

“Hərəkət texnikasını təhlil edərkən hərəkətin kinematik (əhatəsi “milligətliyi və əhatəsi –müddəti),(qullə) və ritmik və yaxud hərəkətin kordinasiyası quruluşu.

Ancaq bu quruluşu öyrənən elm biomexanikadır. Yarışların təşkili isə uşaqlarda taktiki fəaliyyəti yaradır ki, burada uşaqlar öyrəndikləri texniki fəndləri sınaqdan çıxarırlar. Təlim prosesində və texniki fəndlərin təkmilləşdirilməsinə də umumitəhsil, tərbiyəni və sağlamlıq vəzifəsini həyata keçirirlər.

Uşaqların fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq aparılan bu formada təlim prosesi həyata keçirdiyi umumitəhsil vəzifəsi aşağıdakı məzmununda və istiqamətdə aparılır:

Birinci; Futbol da təlim prosesində uşaqların öyrəndikləri texniki-taktiki hərəkətlər, onların fəal hərəkət fəaliyyətinə xidmət edir. Bu

isə insanın iş görmə qabiliyyətinin qanuna uyğun olaraq nəzərə alınması ilə əlaqədar olan enerji imkanlarının sərf edilməsi bir neçə amillərlə həyata keçirilir: həyatda qazanılmış irsi və dəqiq şəraitdə fəaliyyəti tənzimləyəcək üsullar.

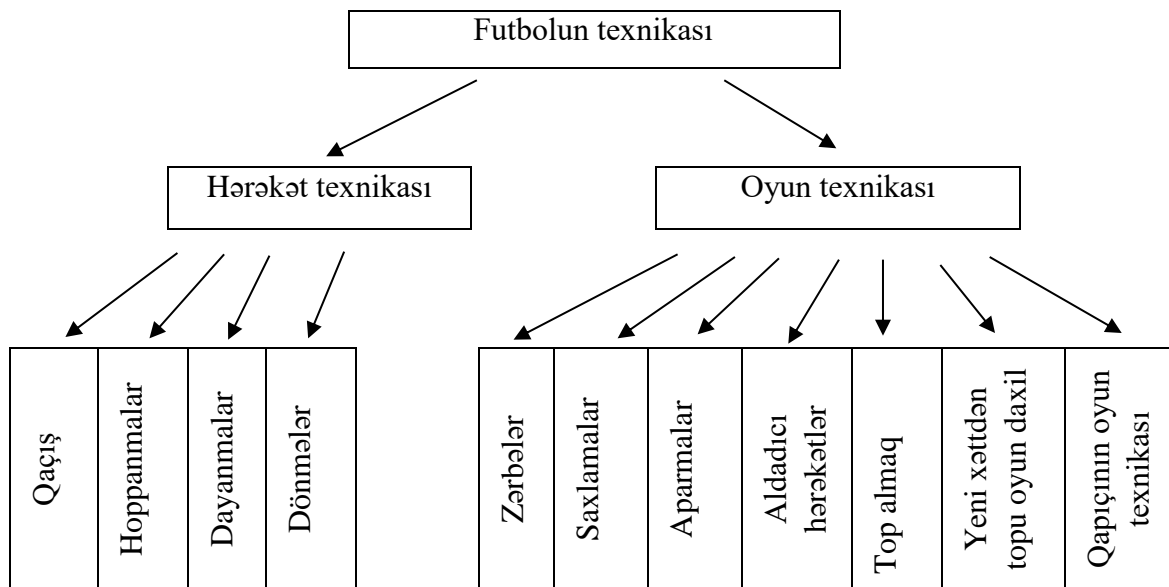
İkinci; Hərəkət vərdişlərinin formalaşması sistemi (futbolda – texniki fəndlərlə taktiki fəaliyyətlə sıx əlaqəsi).

Belə bir sistem uşaqlarda xarakteri müəyyən edir və fiziki hazırlığın səviyyəsini göstərir. Futbolda bu məşğul olanların idman ustası səviyyəsini əks etdirir.

Üçüncü; Fiziki keyfiyyətlərinin kompleks olaraq inkişafı ilə əlaqədar: birincisi, hə-

rəkət vərdişlərinin formalaşması, oyun texniki fəndlərinin fiziki keyfiyyətlərin inkişafı ilə sıx əlaqəsi onların icra prosesində tələbləri artmış olur; ikincisi, oyun texniki fəndlərinin fiziki keyfiyyətlərini inkişafı ilə sıx əlaqəsi onların icra prosesində tələbləri artmış olur; ikincisi, oyun texniki fəndlərin öyrənilməsi o zaman uğurlu olur ki, fiziki keyfiyyətlərin xüsusi olaraq mkisefi istiqaməti bu keyfiyyətlər üzərində qurulur. Üçüncü. Xüsusi keyfiyyətlərini inkişafı o zaman daha səmərəli olun ki, başqa keyfiyyətlərinin inkişafında onunla pardeələr aparılırdı.

Cədvəl 1.

Tərbiyəvi vəzifəsi. Təlim prosesində tərbiyəvi vəzifə kompleks olaraq həll edilir. Tərbiyəvi vəzifələr tədris və məşq məşğələlərində təlimin keyfiyyətindən bilavasitə asılıdır.

Futbol texnikasının təsnifatı cədvəl 1-də öz əksini tapmışdır. Bunlar olmadan təlimin pedaqoji dəyəri müsbət ola bilməz təlimdə iştirak edənlər hər zama diqqətli olmalı kompleks tərbiyəvi vəzifəni həyata keçirməlidir. Futbolda tərbiyənin xüsusiyyətləri tərbiyənin həyata keçirilməsində xüsusi iz buraxır ki bu metodiki olaraq qəbul edilir: fiziki hərəkətlərə qarşı (fikiki faəlliq, sağlam hərəkət tərzi) sistematik olaraq keçirilən bu məşğələlərə vərdişlərin tərbiyə edilməsi.

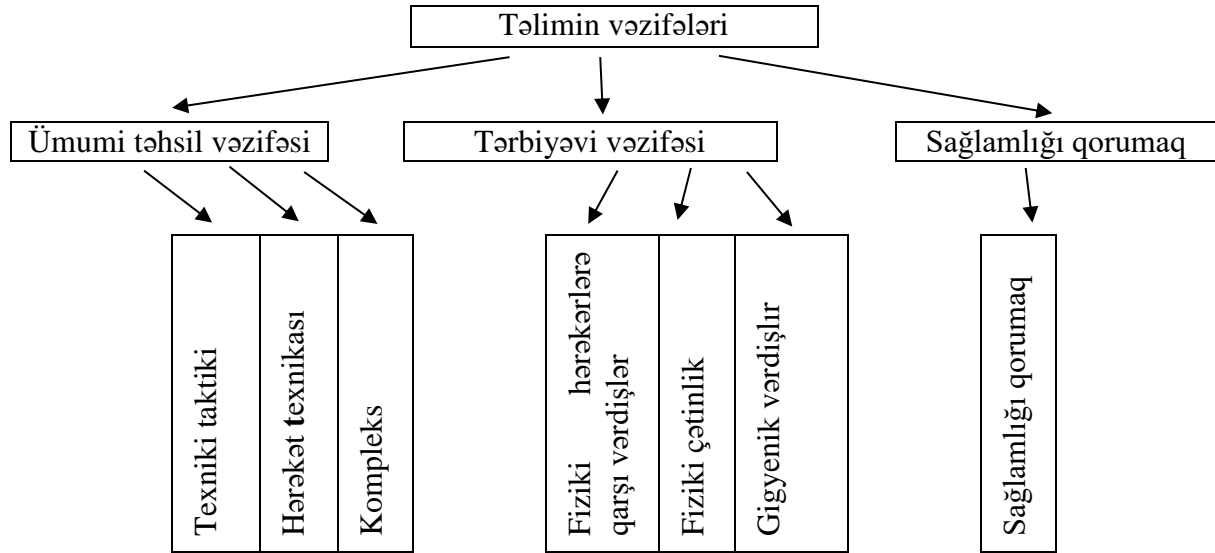
Fiziki çətinliyi (fiziki və psixi gərginliyə maksimal risk) qarşı xarakter və bacarıq tərbiyə edir. Gigiyena vərdiş və bacarıqların tərbiyə edilməsi. Texniki-taktiki hərəkətlərin iqlasında təlim görünlörün qarşılıqlı münasibətlərinin qurulması: oyun və yarış fəaliyyətinin sərbəst tərbiyə edilməsi, öz hərəkətlərinə məsuliyyət daşımaqdan ibarətdir vəzifələrin həyata keçirilməsi xüsusi olaraq təlim keçənlərlə təlim alanlar arasında kontakt zamanı, elə şəraitdə baş verir.

Sağlamlıq vəzifəsi; Fiziki tərbiyə və idmanın təlim formaların funksiyalarına, orqanizminə intensiv təsir edəcək bir vasitədir. Bu isə mütləq bir şərtlər irəli sürür: təlim görünlörün sağlamlığına zərər verməmək. Bu eyni zamanda bütün bədə tərbiyəsi və idmanda

olanların kompleks təlimin məzmunu və metodikasına, futbolda təşkil olunmuş təlimin keçirilməsinə aiddir. Futbolda təlimin səmərəli olması üçün təlimin prinsiplərini, nəzəri-praktiki vəziyyətinə, ümumi elmi-pedaqoji, fizoloji və psixoloji olaraq fəaliyyət göstərən insanların fəaliyyəti qanunauyğunluğu glerma görədir

ona əməl etmək lazımdır. Bu işə xüsusi olaraq tezniki-taktiki hərəkətlərin və fiziki keyfiyyətlərin inkişafına aiddir. Bunlar şüurluluq və fəallıq, əyanilik, sadəlik və fərdlilik, sistemlilik, tədirgənlik. Hər bir prinsip qısa olaraq aşağıdakı formada izah olunur:

Cədvəl 2

Şüurluluq və fəallıq prinsipi; Təlim alanlarda düşüncəli və yüksək maraq formalaşdırmaq (həyat və idmanda ayrıca və yaxın məqsəd, futbolun orqanizmə təsirini, əsaslı əhəmiyyətinin, texnikanın, taktikanın quruluşunu və s.)

- şüurlu təhlilə maraq oymatmaq (özünü təhlil), özünə nəzarət (orqanizmdə baş verən dəyişiklik) və fiziki hərəkətləri icra edərək qülləni qənaitçil işlətmək (təcili və qalmış məlumatlar, müşahidə, səhvlərin təhlili hərəkətlər).
- başqatan metodları toplamaqla (vasitə, metod, məşğələnin təşkili) diqqət cəlb etmək hesabına fəallığa maraqlandırmaq real nəticəyə çatmaq;
- təşəbbüskarlıq, sərbəstlik və məşğələlərə yaradıcılıq tərbiyə etmək. Rəhbərliklə əlaqəli olaraq təlim görənlərin istiqamətləndirici rolunu və fəallığını özü istiqamətləndirməsini öyrətmək.
- özünə nəzarətin sadə metodiki bacarıq və vərdişlərini formalaşdırmaq, oyun fəndlərinin taktiki hərəkətlərinin öyrənilməsi

üçün öz hərəkətlərini nizamlamaq bacarığını formalaşdırmaq. Fəallıq təlimi görənlərin rəhbərliyi ilə məşğələlərdən “çıxıb” kənra getməli, sağlam həyat təzi əsasında fiziki fəallığı formalaşdırmaq.

Əyanilik prinsipi; Əyanilik-təlim prosesində texniki fəndlərin və fiziki keyfiyyətlərin inkişafı üçün görünən, eşidilən, əzələ hissiyatı, təli görənlərdə tam və dəqiq görüntülərlə texniki, taktiki, fiziki bacarıqları icra edə biləcəkləri texniki -taktiki hərəkətlər və onların nəticələrini nümayiş etdirirlər. Əyanilik –məqsəd yox, oyun texnikasının və fiziki keyfiyyətləri inkişaf etdirmək üçün uğurlu təlim vaistələridir. Bu prinsipin əsas müdduaları bunlardır:

Əyanilik – oyun fəndlərini öyrənmək üçün (“obraz yaratmaq bacarığı”) lazım olan əsaslardır. Bütün analizatorlar “obraz” qurmağa çalışır. Bunlardan kompleks analizatorlar seçilir (“top hissiyatı” “aləti hiss etmə”).

-görüntülərlə və görünməyənlərin qarşılıqlı əyaniliyi. Bilavasitə-görmə, hərəkət analizatorları, müəyyən olunmayan sözlər, vidiyo

görüntünün köməyi ilə, görmə və eşitmənin birləşməsi ilə müəyyən etməkdir.

Fərdlilik və sadəlik prinsipi; Bu prinsipin başlıca ideyası təlim görənlərin (uşaqların 7-8 yaş) xüsusiyyətlərini nəzərə alınması və təklif edilən tapşırıqların uyğun olmasıdır, eləcə də təlim görənlərin sağlamlığının təmin edilməsidir (sağlamlığa zərər verməmək). Bu prinsipin əsas vəziyyəti bunlardır:

- fiziki tərbiyə və idmana – vacib və mürəkəb olaraq ən lazımlı olmaqla bu prinsipə çatmaq üçün ölçülərin müəyyən edilməsi. Burada iki başlıca amillər vardır; birinci, - yaş – cinsi (çox illik), ikinci - fərdi xüsusiyyətlərin nəzərə alınması (çoxillik mərhələnin istənilən səviyyəsi);
- asanlıqın metodiki şərtləri: məşğələlərin məzmununda ardıcılıq və çətinliyin tədricən artması (xüsusi fiziki keyfiyyətin köməkçi hərəkətlərin inkişafı və s). Bu prinsipdə qaydalar: məlumdan nəməlumə və yaxud öyrəniləndən öyrənilməyən və təlim görənlərin hərəkət təcrübəsinə qədər çox olursa, o, qədər onun hərəkət vərdislərinə uğurlu sahib olması şansı çoxalır oyun fəndləri və şərtləri: sadəcə mürəkkəbə doğru, asandan çətinə doğru (xüsusi keyfiyyətlərin inkişafı, köməkçi hərəkətlər, oyun bəndlərinin tədricən çətinləşən vəziyyətdə tam-bütöv icrası taktiki hərəkətlərə keçidinin) Əsas əhəmiyyət daşıyan tərəf hazırlıq və köməkçi hərəkətlərin, “metodiki pillələr”-hərəkətlər sistemi (top aparmaq sağ və sol ayaqla).
- təlimin fərdilləşdirilməsi üçün mütləq uşaqların fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alıb vasitə və metodlardan düzgün istifadə etmək lazımdır. Məşğələləri qurarkən və apararkən onlarla fərdi yanaşma olmuşdur. Heç bir seçim, qrupa üçün uyğun olmayan vasitə və metodlar seçilməməli, hətta belə qrupda bir-birinə bənziyyət iki uşaq olmamalıdır. Hər bir insan fərdi olaraq başqasına bənzəmir onlar üçün çox uyğun bir şərait yaratmaqla, fərdi keyfiyyətlərinin inkişafını təmin etmək lazımdır fəndlilik futbolda, xüsusilə də təlimdə, texniki quruluşda bu xüsusiyyətlər böyük rol oynayır. Ən çox On-

ların seçimində, oyun anmulasını müəyyən etməkdə komandalı oyunda çoxmühüm rol oynayır.

Sistemlik prinsipi; Təlimin prinsipinə uyğun olaraq – bu proses bir müəyyən edilmiş planla qurulur, tez – tez təkrar edilir, bir sistem qurulur (bütövlüklə qaydaya salamaq). Burada isə aşağıdakı vəziyyət seçilməlidir; təlimin, uşaqlarla aparılan tədbirlərin fasiləsiz və ardıcıl olaraq keçirilməlidir. Fiziki yükləmələrin və istirahətin pillə-pillə keçidi baş verməlidir. (buna riayət etməkdə təlimin səmərə və faydası itmiş olur).

- variantlılıq və təkrarlanma. Təkrarlanma bacarıq və vərdislərin səviyyəsində texniki – taktiki hərəkətlərinin formalaşmasını həyata keçirir, venator isə oyun bəndlərinin səmərəliyini müxtəlif şəraitdə, ekstremal yarış epizodlarında təmin etmək üçündür.
- Təlimin ardıcılığı, vasitə metodları tələblərin asanlıqı ilə ardıcılığı müəyyəndir. Futbolda ardıcılığın öyrənilməsi çox vacibdir ona görə ki, texniki – taktiki hərəkətlərin geniş ehtiyatında yeri başqadır (hücum və müdafiə). Ardıcılıq üç amillə izah olunur; birinci-lokal – sadə ardıcılığı, ayrı-ayrı texniki fəndə, və yaxud taktiki hərəkətə uyğun olan bir üsuldur; ikinci-bölgə ardıcılığı, bütün texniki hazırlıq üçün ayrıca taktika üçün olur; üçüncü - çoxillik hazırlıq dinamikasında – texniki-taktiki hazırlıq üçün ümumi ardıcılıq. Fiziki keyfiyyətlərin inkişafında çox vacib rol oynayan ardıcılıq (sürət xarakterli yükləməyə uyğun olan və dözümlü yün tələb etdiyi yükləməyə uyğun olanlar eyni zamanda sürət vəqüvvəyə uyğun olur.

Ardıcılıq prinsipi; Onun məzmunu aşağıdakılardan ibarətdir:

- müntəzəm olaraq yüklənməni artırmaq üçün tapşırıqları yerləşdirmək çox vacibdir:
- yüklənməni artıran tapşırıqların formasını çətinləşdirmək lazımdır. Bunu ona görə etmək lazımdır ki, bir formalı yükləmələrin mənfi təsirindən uzaqlaşmaq mümkün olsun çünki bunlar artımı azaldır və nəticələrin eyni səviyyədə olmasına gətirib çıxardır. Texniki-taktiki hərəkətlərin öyrədilməsi zamanı texniki fəndlərin təkmilləşdirilmə-

sini fiziki hazırlıqla bir vaxt keçirmək lazımdır ki, uşaqların hərəkət inkişafı artsın və nəticələrin səviyyəsi dəyişsin. Təlim prosesində öyrənmələrdə hərəkət bacarıqları və vərdisləri formalaşır.

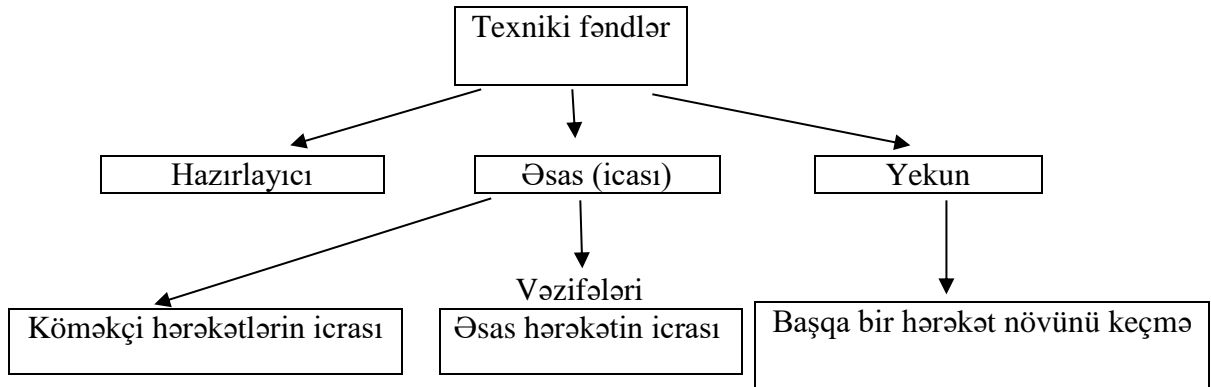
Hərəkət bacarıqları və vərdisləri; Bu insan orqanizimində hərəkət fəaliyyətini təlim vaxtı yaranan bir funksional sistemdir. Odur ki, texniki fəndləri, taktiki fəaliyyət və fiziki keyfiyyətlərin inkişafı fizioloji və psixoloji qanunauyğunluqların formalaşmasına gətirib çıxarır.

Hərəkət bacarıqları; Praktiki olaraq oyun fəndlərinin öyrədilməsi (hərəkətlər) ilk növbədə texnikanın əsaslarından başlayır, hərəkət bacarıqlarının formalaşması oyun fəndləri haqqında aldığı biliklərə söykənərək hərəkətin fəndlərin obrazını, “moledlini” yaratmış olur. Hərəkət bacarığı-oyun fəndlərini icra etmək

bacarığıdır. Bura isə öyrədilən hərəkət vərdisləri təlimdə iştirak edənlərin diqqətli olması və hərəkətin düzgün icrasını edə bilməsidir. Oyun fəndlərinin hərəkət bacarığı səviyyəsində öyrənməyin xarakterik əlamətləri belədir:

- Hərəkət bacarığı –oyun fəndlərinin tam bütöv icrası üçün hərəkətin idarə olunması üçün qənaətçil olmadıqda tez bir zamanda yorğunluq başlayır.
- hərəkət vəzifələrini yerinə yetirərkən qeyri-sabit olduqda başqa bir üsul axtarmaq lazım gəlir.

Bu vəzifəni yerinə yetirərkən ilk növbədə köməkçi və hazırlayıcı hərəkətlərin, trenajor alətlərin tətbiqi lazımdır. Amma bunlarda uzunmüddət etmək məsləhət deyildir. Ayrı-ayrı icra edilən hərəkətlər sonra bütövləşir (şəkil). Onların icrası zamanı səflər köməkçi hərəkətlər vasitəsilə düzəldilir.

Şəkil 3.

Texniki fəndlərin icra fazaları aşağıdakı ardıcılıqla həyata keçirilməsini tövsiyə edirik.

Texniki fəndlərin təlim fazaları. Futbolda texniki fəndlərin təlimində ardıcılıq hərəkət fəaliyyətinin icrası və istəsi ilə texniki fəndlərin fazası öyrənilir. Texniki fəndlərin icrası aşağıdakı fazalara bölünür: hazırlıq, əsas (icraçı) və tamamlayıcı faza (şəkil 3)

Hazırlıq, fazası əsas vəzifəni yerinə yetirmək üçün köməkçi hərəkətlərdən əsas hərəkəti daha qənaətçil, səmərəli və düzgün icra etmək məqsədini daşıyır. Əsas (işçi fazası) faza texniki fəndlərin icrası üçün hazır vəziyyətdə olan orqanizmin bu texniki fənddi icra etməyə başlayır. Tamamlayıcı faza başqa bir hərəkət növünə keçməsi üçün bir keçiddir. Oyunçuların

fəaliyyəti fəal bir müqavimətdə, onun icrasına mane olan müqavimətlərə baxmayaraq onu daha düzgün və dəqiq icra etməyə başlayır. Tamamlayıcı faza başqa bir hərəkət növünə keçməsi üçün bir keçiddir.

Nəticə; Oyunçuların fəaliyyəti fəal bir müqavimətdə, onun icrasına mane olan müqavimətlərə baxmayaraq onu daha düzgün və dəqiq icra etməlidir. Bəzi təzyiqlər (səs-küy, kifayət etməyən işıqlandırma, yorğunluq v.s) futbolçuların icra edəcəyi texniki fəndlərin məqsədə çatmasına mane olmamalıdır.

1. Təlim prosesi sadədən-mürəkkəbə, asandan-çətinə, azdan-çoxa doğru irəliləməli və bütün yuxarıda sadalanan prinsiplərə əməl edilməlidir.

2. Uşaqların (7-8) fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq təşkil edilən təlimlərdə müəllim-məşqçilər onların bacarıq və qabiliyyətlərini, hazırlıq səviyyəsini bilməlidir.

Mətinə qeyd olunmuş bütün müddəə və bəndlər icra edilməli, təlimin məzmunu oyun epizodlarına uyğun qurulmalıdır.

ƏDƏBİYYAT

1. **Bağirov R.K., Əliyev İ.S.** *Futbol*. Ali məktəb tələbləri üçün dərslik. Bakı 2012, s.423.

2. **Врублевский Е.П., Костюкевич В.М.** *Модели тактики игры в футболе 2020*, 168 с.

3. *Футбол*. Киев 2003 105 стр.

4. **Чирва Б.Г.** *Футбол. Тренировка "технические игровых эпизодов"*, начинающих после остановки игры. 2015, 200 с.

5. **Голомазов С.В., Чирва Б.Г.** *Теория и методика футбола*. Техника игры. Т. 1, 2019, 476 с.

6. **Чирва Б.Г.** *Футбол. Тренировка "технические игровых эпизодов" при овладении мячом "с игры"*. 2018, 224 с.

ИССЛЕДОВАНИЕ ОБУЧЕНИЯ ТЕХНИЧЕСКИМ ПРИЕМАМ В ФУТБОЛЕ У ДЕТЕЙ С УЧЕТОМ ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ

доц. А.М. Ибрагимли^{1a}, М.О. Каримов^{1b}

Азербайджанская Государственная Академия Физической Культуры и Спорта

^a arif.ibrahimli@sport.edu.az, orcid.org/0009-0005-3768-9491

^b mahammad.karimov2021@sport.edu.az, orcid.org/0000-0001-5285-2318

Аннотация. Краткое содержание. Обучение технической подготовке детей в современном футболе, подбор средств и методов, а также их методическое применение является менее изученной областью. Существует большая потребность в изучении индивидуальных особенностей детей, интересующихся футболом в раннем воз-

расте (7-8 лет) и установлении их дальнейшего развития индивидуально в научно-методическом направлении.

Ключевые слова: обучение, технические приемы, индивидуальные особенности, научно-методические, этап подготовки.

A STUDY OF THE TRAINING OF FOOTBALL TECHNICAL TRICKS IN CHILDREN, TAKING INTO ACCOUNT INDIVIDUAL CHARACTERISTICS

ass. prof. A.M. Ibrahimli^{1a}, M.O. Karimov^{1b}

Azerbaijan State Academy of Physical Education and Sport

^a arif.ibrahimli@sport.edu.az, orcid.org/0009-0005-3768-9491

^b mahammad.karimov2021@sport.edu.az, orcid.org/0000-0001-5285-2318

Annotation. Training of technical preparation of children in modern football, selection of its tools and methods, as well as their methodical application is a less studied field. There is a great need to study the individual characteristics of children who are interested in football at an early age (7-8 years old) and to

establish their future development individually in a scientific-methodical direction.

Keywords: training, technical tricks, characteristics, scientific and methodological, preparation stage.